

Στις 14 Οκτωβρίου 1985 ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας, με επιστολή του προς τον Πρόεδρο της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων Ζακ Ντελόρ, γνωστοποιούσε στη Κοινότητα ότι η Ελλάδα προσφεύγει στις ρήτρες διασφάλισης των άρθρων 108 και 109 της Συνθήκης της Ρώμης. Η προσφυγή κρίθηκε αναγκαία λόγω της αιφνίδιας κρίσης που εμφανίσθηκε στο ισοζύγιο πληρωμών της χώρας μας κατά τη διάρκεια του τρίτου τετραμήνου του 1985 και έγινε τρεις μέρες μετά την εξαγγελία των μέτρων σταθεροποίησης της Ελληνικής Οικονομίας.

Το βασικό πρόβλημα που αντιμετώπιζε η Ελληνική Οικονομία ήταν η μεγάλη διόγκωση του ελλείμματος του ισοζυγίου πληρωμών. Βραχυχρόνια, ένας τρόπος αντιμετώπισης και μείωσης του ελλείμματος αυτού είναι η λήψη μέτρων για τον περιορισμό των εισαγωγών. Έτσι αποφασίστηκε να εφαρμοστεί για κάποιο χρονικό διάστημα το σύστημα των χρηματικών προκαταβολών για τις εισαγωγές. Καθορίστηκαν λίστες προϊόντων σύμφωνα με τις οποίες οι εισαγωγείς έχουν την υποχρέωση να καταβάλουν είτε το 40% είτε το 80% της αξίας των εισαγομένων προϊόντων σε εξάμηνη άτοκη κατάθεση στη Τράπεζα Ελλάδος. Η Κοινότητα συμφώνησε για τη λήψη του μέτρου αυτού για όσο χρονικό διάστημα είναι αναγκαίο. Οι λίστες των χρηματικών προκαταβολών θα εξετάζονται από την Ελληνική Κυβέρνηση και την Επιτροπή της ΕΟΚ κάθε τρίμηνο για να ερευνάται από κοινού η αποτελεσματικότητα του μέτρου.

Ένα δεύτερο σημείο που συμφωνήθηκε με τη Κοινότητα είναι η συνέχιση για ένα ακόμα χρόνο, δηλαδή μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1986, του καθεστώτος των αποφάσεων 1574/1/70 και 350/82 της Νομισματικής Επιτροπής. Το γεγονός αυτό αποτελεί σημαντική επιτυχία της Ελληνικής Κυβέρνησης αν λάβουμε υπόψη μας ότι η Επιτροπή της ΕΟΚ θεωρούσε ότι οι αποφάσεις αυτές ήταν αντίθετες με το Κοινοτικό δίκαιο. Αντίθετα, η Ελλάδα υποστήριζε ότι οι επιστροφές στους εξαγωγείς με βάση τις δύο παραπάνω αποφάσεις της Ν.Ε. είναι επιστροφές των διάχυτων εμμέσων

φορολογικών επιβαρύνσεων των Ελλήνων εξαγωγέων (που, εν μέρει, οφείλονται στη μη εφαρμογή του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας). Θα πρέπει ακόμα να σημειωθεί ότι στα πλαίσια των ρυθμίσεων που συμφωνήθηκαν καταργήθηκαν οι απαλλαγές των εργοδοτικών εισφορών στον τομέα των εξαγωγών.

Μια τρίτη ρύθμιση που συμφωνήθηκε με τη Κοινότητα είναι η αναβολή για ένα ακόμα χρόνο της εφαρμογής του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ). Έτσι ενώ είχαμε την υποχρέωση να εφαρμόσουμε τον ΦΠΑ από τη 1η Ιανουαρίου 1986, ο ΦΠΑ θα εφαρμοστεί στη 1η Ιανουαρίου 1987. Είναι αναμφισβήτητο γεγονός ότι η εφαρμογή του ΦΠΑ θα απλουστεύσει το δαιδαλώδες σύστημα έμμεσης φορολογίας που ισχύει στην Ελλάδα. Όμως, η αναβολή της εφαρμογής του ΦΠΑ σημαίνει ότι θα μας δοθεί περισσότερο χρόνος για να ολοκληρωθούν οι προετοιμασίες για την εισαγωγή του ΦΠΑ στο φορολογικό μας σύστημα.

Η Επιτροπή αναγνώρισε την ανάγκη αυτή και συμφωνήθηκε, μετά από πρόταση της Ελλάδας, να υπάρξει στενή συνεργασία μεταξύ της Ελληνικής διοίκησης και της Επιτροπής, αφού η Επιτροπή έχει την εμπειρία των δυσκολιών που αντιμετώπισαν στα πρώτα στάδια της εφαρμογής του ΦΠΑ τα άλλα Κράτη-μέλη. Το νομοσχέδιο για τον ΦΠΑ έχει ήδη κατατεθεί στη Βουλή. Σύμφωνα με αυτό ο ΦΠΑ θα αντικαταστήσει το μεγαλύτερο μέρος των έμμεσων φόρων και θα έχει τρεις συντελεστές, το ύψος των οποίων θα καθοριστεί αργότερα.

Μια άλλη εκκρεμότητα που ρυθμίστηκε αφορά τα κρατικά μονοπώλια εμπορικού χαρακτήρα. Με τη λήξη της μεταβατικής περιόδου είχαμε την υποχρέωση να καταργήσουμε τα κρατικά μονοπώλια εμπορικού χαρακτήρα. Τέτοια μονοπώλια ήταν του αλατιού, των τραπουλόχαρτων, του φωτιστικού πετρελαίου, των σπέρτων (που ήδη είχε καταργηθεί), της Νάξιας σμύριδας και του τσιγαρόχαρτου. Ακόμα με προεδρικό διάταγμα που υπογράφηκε στις αρχές Ιανουαρίου καταργήθηκαν τα κρατικά μονοπώλια εμπορικού χαρακτήρα. Παράλληλα με το νόμο που

ψηφίστηκε στο τέλος του 1985, άρχισε η σταδιακή απελευθέρωση της αγοράς πετρελαίου και έτσι ρυθμίζεται και η εκκρεμότητα του κρατικού μονοπωλίου των προϊόντων πετρελαίου.

Τέλος, ρυθμίστηκαν ορισμένα θέματα που αφορούσαν την κίνηση κεφαλαίων. Σύμφωνα με την Πράξη Προσχώρησης της χώρας μας στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες, έπρεπε, μέχρι το τέλος 1985, να απελευθερωθεί η κίνηση κεφαλαίων προς και από τη χώρα μας. Με το προεδρικό διάταγμα που υπογράφηκε τον Απρίλιο φιλελευθεροποιείται το καθεστώς που ισχύει για τους κατοίκους ΕΟΚ. Έτσι η Ελλάδα εκπλήρωσε τις συμβατικές της υποχρεώσεις στον τομέα αυτό. Όμως, για τη κίνηση κεφαλαίων κατοίκων Ελλάδας προς το εξωτερικό, πετύχαμε την παράταση της μεταβατικής περιόδου για τρία ακόμα χρόνια. Έτσι η χώρα μας διατήρησε τους περιορισμούς μέχρι τις 22 Νοεμβρίου 1988 με δικαίωμα ανανέωσής τους αν κριθεί σκόπιμο.

Στις διατάξεις του άρθρου 108 της Συνθήκης της Ρώμης προβλέπεται η δυνατότητα παροχής αμοιβαίας συνδρομής της Κοινότητας στο Κράτος μέλος που προσφεύγει στις ρήτρες διασφάλισης του άρθρου. Έτσι, η Ελλάδα, μετά από σχετικές διαπραγματεύσεις, πήρε δάνειο ύψους 1750 εκατομμυρίων Ε.Ν.Μ. Το δάνειο, σύμφωνα με τη σχετική συμφωνία, θα χορηγηθεί σε δύο ισόποσες δόσεις. Ήδη η χώρα μας πήρε τη πρώτη δόση σε τέσσερα τμήματα τον Ιανουάριο του 1986 με όρους που είναι ιδιαίτερα ευνοϊκοί. Η δεύτερη δόση του δανείου θα καταβληθεί στις αρχές του 1987.

Με τη προσφυγή μας στο άρθρο 108 και τις ρυθμίσεις που πετύχαμε στην ουσία παρατείνεται η μεταβατική περίοδος που προβλέπονταν από την Πράξη Προσχώρησης της χώρας μας στην Κοινότητα. Έτσι, σε συνδυασμό με την εφαρμογή των Ολοκληρωμένων Μεσογειακών Προγραμμάτων (ΜΟΠ), δίνεται η δυνατότητα στην οικονομία μας να προσαρμοστεί στις συνθήκες ανταγωνισμού της Κοινότητας των Δώδεκα. Όπως είναι γνωστό το 1986 είναι ο πρώτος χρόνος εφαρμογής των ΜΟΠ. Το Συμβούλιο, κατά τη β' ανάγνωση του Κοινοτικού Προϋπολογισμού ενέκρινε συνολικά 17,4 δισ.δραχ. για την χρηματοδότησή τους. Από το ποσό αυτό τα 8,7 δισ.δραχ.

θα αντιστοιχούν στην Ελλάδα. Σημειώνεται ότι το ποσό αυτό είχε προταθεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και αποτελούσε το μέγιστο των επιδιώξεων της ελληνικής πλευράς για τη χρηματοδότηση των ΜΟΠ το 1986.

Όπως είναι γνωστό οι δύο κλάδοι του Κοινοτικού Προϋπολογισμού, το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο, δεν συμφώνησαν για το Προϋπολογισμό του 1986. Συγκεκριμένα το Κοινοβούλιο στη β' ανάγνωση ψήφισε το Προϋπολογισμό με πρόσθετες πιστώσεις ύψους 569 εκατ. ΕΝΜ επιπλέον των πιστώσεων που είχε εγκρίνει το Συμβούλιο. Έτσι το Συμβούλιο έκρινε, κατά πλειοψηφία, ότι ο Προϋπολογισμός του 1986 είναι παράνομος και προσέφυγε στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο. Η απόφαση του Δικαστηρίου αναμένεται τον Ιούλιο 1987. Όμως πρέπει να τονιστεί ότι οποιαδήποτε εξέλιξη στη διαμάχη μεταξύ των δύο κλάδων του Κοινοτικού Προϋπολογισμού δεν θα θίξει τα ελληνικά συμφέροντα, αφού όλες οι πιστώσεις ελληνικού ενδιαφέροντος περιλαμβάνονται στο προϋπολογισμό που έχει εγκρίνει το Συμβούλιο. Η Ελλάδα (μαζί με την Ιταλία και την Ιρλανδία) υποστήριξε τις θέσεις του Κοινοβουλίου γιατί πιστεύει ότι η Κοινότητα πρέπει να τιμά τις ανειλημμένες υποχρεώσεις της ("βάρος του παρελθόντος") και γιατί στηρίζει σταθερά τις προσπάθειες αύξησης των πόρων των διαρθρωτικών ταμείων της Κοινότητας. Η αύξηση των πόρων των διαρθρωτικών ταμείων θα προωθήσει τη περιφερειακή ανάπτυξη και τη σύγκλιση των οικονομιών των Κρατών μελών της Κοινότητας.